

Zeptali jsme se:

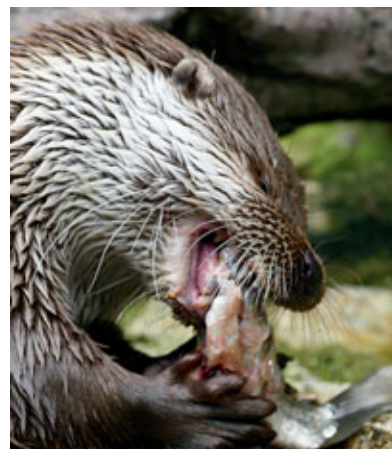
připravil: Jan Štípek foto: archiv, Ivo Novák

Hrozí přemnožení vyder ve volné přírodě?

Josef Brát, místopředseda MO ČRS Trutnov, člen hospodářského odboru Vč. ÚS ČRS a člen odboru čistoty vod a životního prostředí Rady ČRS.

Rozmnožování je přirozená pudová vlastnost každého živého organismu, vydra nevyjímaje. I ta se snaží rozmnožit co nejvíce, v závislosti na podmínkách okolního prostředí. Pokud člověk v kulturně pozmeněné krajině spolu se změnou klimatu odstraní faktory, které expanzi vyder přirozeně brání (např. vrcholoví predátoři, dlouhodobě zamrzlé vodní toky, hormonální disruptory a jiné inhibitory plodnosti, dostatečná výše vodního sloupce a členitost vodních toků), může se i původní druh živočicha chovat in-

vazně a mít tendenci se přemnožit. A to se stalo právě u vydry. Ta se tak sama stala vrcholovým predátorem, který nejenže působí škody na rybách v rybníkářství a rybářských revírech, ale na spoustě míst také ohrožuje přímo biodiverzitu daného území lovem ohrožených druhů živočichů, jako jsou raci, obojživelníci, vodní měkkýši, ledňáčci. Regulace početnosti vyder jejich „vyhladověním“ ve stylu „ať si příroda poradí sama“, není vzhledem k závazným pravidlům pro obhospodařování rybářských revírů (zarybnovací plán) a chovu ryb v rybníkářství reálné a určitá míra regulace početnosti vyder je podle mě na místě. Vydra ztrácí přirozenou plachost a stále častěji se s ní můžeme potkat i v centrech měst za bílého dne, což je důsledek absolutní ochrany vyplývající z legislativy nejen ČR, ale hlavně právně závazných předpisů EU, které jsou v případě vydry kontraproduktivní a mají negativní dopad na populace jiných druhů živočichů. Včetně ryb, které jsou na rozdíl od vydry skutečně ohrožené vyhytnutím.

Daniel Gebauer, hydrobiolog ÚS ČRS pro Severní Moravu a Slezsko, odbor čistoty vod a životního prostředí

Vydra je původní druh, který byl součástí ekosystému a měl v naší fauně své místo. Je vrcholovým predátorem ryb, proto byla pokládána za škodnou a intenzivně lovena, až ji člověk vyhubil. Uplynulo mnoho let a přírodní podmínky se podstatně změnily. Vlivem lidské činnosti (MVE, zemědělství, odběry vody, odpadní vody, vodohospodářské havárie, farmaceutika, ČOV, migrační překážky, úpravy a regulace toků, meliorace, vodní doprava, rybářský tlak, rybářský management atd.) i stavem přírody (predátoři, sucho, teplota vody, invazní druhy). Soubor abiotických a biotických faktorů způsobil úbytek ryb i obojživelníků, raků, plazů, hmyzu, vodního ptactva, drobných savců, jimiž se vydra také živila. Logicky se snížila potrav-

ní nabídka co do kvality i kvantity, proto se v současnosti zaměřila hlavně na ryby. Při úbytku živočichů se začalo s repatriací vyder, což byl špatný, neuvážený krok. Vydra se sice do přírody vrátila, ale následky na rybách i dalších živočiších začaly být fatální. Vydra narušila současnou křehkou biologickou rovnováhu, při které došlo k likvidaci značné části původních samoreprodukujících druhů ryb ve vodách, čímž se oslabila sekundární produkce potravinového řetězce. Došlo k poklesu počtu generačních ryb na přírodních stanovištích a tento negativní dopad je provázen narušením sociální, věkové a reprodukční schopnosti ryb. Jediný, kdo z toho profitoval, byla vydra. ČRS narůstaly škody za několik milionů Kč, musel vysazovat ryby z umělých chovů k posílení přirozené populace, což je krmení vyder z peněz rybářů. Tyto uměle chované ryby měly navíc potlačeny vrozené reflexy (únikový a rozmnožovací), čímž se prohlubovala degradace rybího společenstva. Ochránci přírody způsobili vysazováním vydry více škody než užítku, aniž by za to nesli odpovědnost. Narušili přírodní proces a tento negativní vliv je vhodné regulovat pouze umělým zásahem (odstřel). Vydra je teritoriální druh a hustota se pohybuje okolo jednoho páru s mláďaty na 100 km², nicméně v oblasti nádrží, rybníků, jezírek, velkých řek apod. se zvyšuje kapacita prostředí pro vydry a jejich počet se bude navyšovat, dokud tam bude mít potravu a nebude si konkurovat (kompetice). Vydra neměla být vysazena a došlo k jejímu přemnožení včetně narušení biologické rovnováhy. Nicméně za několik let stejně dojde k ustálení populace vyder, přestože nemá vrcholového predátora a ani není povolen odstřel, protože je chráněná zákonem. Jedinými regulátory populace vyder je automobilová doprava a autoregulace (počet vyvedených mláďat v závislosti na kapacitě prostředí).

BLAHOPŘEJEME

Krásné životní jubileum 90 let slaví pan František Šoman z Va-lašských Klobouk, nadšený rybář i někdejší pokladník MO. Pevně zdraví, štěstí a další pěkné rybářské prožitky přeji

manželka Věra, syn Mirek a dcera Jana s rodinami